

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **V. K. N.**, zastoupen Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem náměstí 28. října 1898/9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 3. 2021, č. j. 18 Az 1/2021 - 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 11. 2020, č. j. OAM-475/ZA-ZA12-HA10-2020, rozhodl žalovaný o tom, že opakovaná žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro rozhodné období (dále též „zákon o azylu“) nepřijatelná a řízení o ní dle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Napadený rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že žalovaný nepochybil, posoudil-li stěžovatelovu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako nepřijatelnou. Je sice pravdou, že již v době řízení o první stěžovatelově žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatel věděl o problémech, které má v zemi původu s manželkou, ovšem k zásadnímu konfliktu s vietnamskou policií došlo až v září roku 2019, když byla policie přítomna u telefonického rozhovoru stěžovatele a jeho manželky. Při tomto rozhovoru se stěžovatel totiž dozvěděl, že byl manželkou označen jako osoba, která ji přivedla k její (ve Vietnamu nepovolené) víře. Stěžovateli hrozí podstatně větší riziko pronásledování, než tomu bylo v původním řízení, kdy již v minulosti existoval konflikt

stěžovatele s vietnamskou policií. Následně byl totiž manželkou označen za aktivního člena nepovolené církve zasahujícího se o rozšiřování této církve, což představuje novou (a pro udělení mezinárodní ochrany zásadní) skutečnost. Stěžovatel je přitom přesvědčen, že posouzení toho, že důvody, které mohl stěžovatel tvrdit v původní žádosti o udělení mezinárodních ochrany, nově nabyly významnosti až poté, co byl stěžovatel označen za osobu nábožensky aktivní, přesahuje jeho zájmy. Kasační stížnost je tedy dle stěžovatele přijatelná. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soud a vrátil mu věc k dalšímu řízení. V závěru kasační stížnosti pak požádal, aby byl této příznán odkladný účinek.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyjádřil přesvědčení, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Jednalo se o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný proto vážil její přípustnost a dospěl k závěru, že se neobjevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění stěžovatele předmětem zkoumání v předchozím řízení a které by svědčily o tom, že stěžovatel by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Tvrzená skutečnost, že stěžovatel se obává návratu do vlasti kvůli osobním a telefonickým hádkám s manželkou, kterých byla účastna vietnamská policie, byla stěžovateli známa již v průběhu předchozího řízení o žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu. Tvrzení, že manželka stěžovatele jej měla v září roku 2019 informovat o tom, že jej před vietnamskými státními orgány označila za osobu, která ji přivedla k zakázanému náboženství, žalovaný označil za účelové. Dodal, že mezinárodní ochrana není prostředkem k legalizaci pobytu na území ČR. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně aby tuto zamítl pro nedůvodnost.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013 - 18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014 - 52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 30.

pokračování

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V dané věci nevystala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Krajský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[9] Nejvyšší správní soud se problematikou opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu zabýval v řadě svých předchozích rozhodnutí. Podrobně se k ní vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65. Svůj závěr pak formuloval do právní věty: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou předanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že „*zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57.*“ Zdůraznil přitom, že věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, „*kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté.*“ Dle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, je správní orgán povinen v odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost dle § 25 písm. i) zákona o azylu uvést zdůvodněný závěr o tom, že „*1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*“ Z rozsudku ze dne 4. 10. 2018, č. j. 5 Azs 181/2018 - 45, plyne, že: „*[z]a nové skutečnosti nebo zjištění je pak ve smyslu procedurální směrnice nutno považovat nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele.*“

[10] Z citované judikatury vyplývá, že správní orgán při posouzení opakované žádosti zjišťuje, zda se objevily nové závažné skutečnosti, ať již na straně samotného žadatele nebo v zemi jeho původu, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které současně svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a tohoto zákona. Aby tyto skutečnosti byly pro danou věc relevantní, musely by mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Jak žalovaný, tak krajský soud postupovali v souladu s touto judikaturou a dospěli k závěru, že stěžovatel netvrdil žádné takové skutečnosti. Ohledně stěžovatelova tvrzení, že se v říjnu roku 2019 (tedy po datu vydání rozhodnutí o jeho původní žádosti o mezinárodní ochranu) dozvěděl, že jeho manželka jej měla vietnamským orgánům označit jako osobu, která ji přivedla

k náboženství, které je ve Vietnamu zakázáno, krajský soud poukázal na obsah stěžovatelova pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany provedeného dne 23. 9. 2020. Během tohoto stěžovatel uvedl, že on sám není žádného náboženského přesvědčení. Skutečnost, že manželka jej měla označit jako osobu, která ji přivedla k zakázanému náboženství (tvrzenou jím v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 3. 8. 2020), jako důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu v tomto pohovoru nezmínil a na opakované dotazy ohledně důvodu podání žádosti uváděl, že o mezinárodní ochranu žádá, neboť nemá ve Vietnamu kde bydlet a hádá se s manželkou a policií po telefonu. Až na otázku, zda mu ve Vietnamu nehrozí problémy z náboženských důvodů, odpověděl, že jeho manželka je věřící a on se bojí vrátit do vlasti, protože manželka řekla na policii, že je také věřící a v říjnu roku 2019 mu telefonicky sdělila, že policii řekla, že k víře ji vedl stěžovatel. Na dotaz, proč o mezinárodní ochranu požádal až dne 26. 7. 2020, ačkoliv od září 2019 disponuje informací, že jej manželka nahlásila státním orgánům jako osobu vedoucí ji k nepovolené víře, nebyl stěžovatel schopen odpovědět. Na dotaz, proč si myslí, že by měl mít ve Vietnamu problémy kvůli víře manželky, když s ní nezamýšlí sdílet společnou domácnost, stěžovatel odpověděl: „*Skrz udání manželky mít problémy nebudu. Budu tam mít problémy jen kvůli tomu telefonickému hovoru, kdy mi volala vietnamská policie skrz majetku ve Vietnamu a já jim nadával.*“ Na dotaz, proč by měl mít ve Vietnamu problémy, když sám nevyznává žádnou víru, stěžovatel znovu uvedl, že se bojí „*pouze toho, že mě tak zavřou kvůli tomu telefonickému hovoru, kdy jsem se s policií hádal*“. Krajský soud proto uzavřel, že tvrzení stěžovatele o jeho označení jako osoby, která svou manželku přivedla k zakázanému náboženství, nelze považovat za skutečnost, která bez vlastního zavinění stěžovatele nemohla být předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení a která svědčí o možnosti pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, či o důvodu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a téhož zákona. Stejný závěr pak krajský soud učinil i co se týče stěžovatelových tvrzení o hádkách s manželkou, kterých měla být přítomna vietnamská policie, a o telefonických hádkách s policií. Soud opět odkázal na obsah pohovoru, během kterého stěžovatel uvedl, že k těmto došlo, když byl ve Vietnamu, a pak i telefonicky (po jeho návratu do ČR). Ve Vietnamu přitom pobýval od konce roku 2017 a do ČR se vrátil v únoru roku 2018. Na přímý dotaz ohledně data hádky, stěžovatel sdělil: „*Vrátil jsem se do ČR začátkem roku 2018 a tehdy ty hádky začaly. Hádal jsem se telefonicky z území ČR po telefonu. Tehdy mi volala vietnamská policie na mobil.*“ Krajský soud proto uzavřel, že pokud první žádost o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel podal dne 11. 1. 2019 (a rozhodnutí o ní bylo dne 20. 2. 2019), nepochybně měl možnost tyto obavy z policie v případě nuceného návratu do Vietnamu uvést, což ovšem neučinil, a nemůže se tak jednat o nově uváděnou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Uvedené posouzení věci provedené krajským soudem plně odpovídá právní úpravě a související konstantní judikatuře. I v dalších ohledech postupoval krajský soud v souladu s právní úpravou a judikaturou. To stejné platí i pro žalovaného.

[11] S ohledem na výše uvedené proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost dle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[12] Z důvodu, že o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí, Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44, publikován pod č. 173/2004 Sb. NSS).

[13] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne

pokračování

3. 6. 2021, č. j. 5 Azs 250/2020 - 36, ze dne 7. 6. 2021, č. j. 1 Azs 76/2021 - 41, ze dne 8. 6. 2021, 2 Azs 37/2021 - 61, ze dne 23. 6. 2021, č. j. 2 Azs 55/2021 - 36 atp.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2021

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu